

УДК 657.1

Линник О. І.

Доцент, к.е.н., НТУ «ХПІ», м. Харків

Артеменко Н. В.

Ст. викладач, НТУ «ХПІ», м. Харків

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

В умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків відмінності у підходах до змісту фінансових звітів підприємств різних країн значно ускладнюють аналіз інформації та прийняття управлінських рішень.

Виплати працівникам є найвагомішою складовою усіх витрат підприємства, мають значний вплив на кінцевий фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання. Облік виплат працівникам є однією з найважливіших сторін облікового процесу. Механізм регулювання виплат працівникам повинен ґрунтуватися на сучасних міжнародних стандартах та прогресивній організації бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та менеджменту.

Оскільки в Україні трансформація процесу та системи обліку із застосуванням міжнародних стандартів обліку та звітності розпочата досить нещодавно, методологічні засади та нормативно-правова база обліку виплат працівникам вивчені та організовані недостатньо і потребують глибокого дослідження та аналізу.

Сутність, теоретична та практична реалізація механізму обліку та структури виплат працівникам досліджені у працях вітчизняних вчених, зокрема, С.Ф.Голова, В. М. Костюченка, М. П. Войнаренка, О. М. Брадули, Ф. Ф. Бутинця, М. Д. Ведернікова, Т. В. Головка.

Питання виплат працівникам досліджувалися у дисертаціях М.Д.Ведернікова, В.А. Домбровського, О.А. Дороніної, Т.Г. Мельник, В.Б.Люткевич, Н. В. Шульги та ін.

Слід зазначити, що у своїх роботах вітчизняні вчені, здебільшого, приділяють увагу загальним аспектам ведення обліку відповідно до міжнародних стандартів. Проте, деякі питання обліку виплат працівникам в умовах його гармонізації з міжнародною практикою досі не вирішені і потребують подальшого дослідження.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій та негрошовій формах) за виконані роботи (надані послуги) та їх розкриття у фінансовій звітності визначені у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [1] (далі – П(С)БО 26) та Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» (далі – IAS 19 [2].

Основною відмінністю національного стандарту є те, що інформація в ньому наведена дуже стисло, він дає лише трактування термінів, що використовуються, наводить класифікацію виплат, які можуть здійснюватись, при цьому питання обліку та відображення у звітності даних розрахунків надаються у вигляді рекомендацій.

IAS 19 поділяє виплати працівникам на чотири категорії: 1) короткострокові виплати; 2) виплати по закінченні трудової діяльності; 3) інші довгострокові виплати працівникам; 4) виплати при звільненні.

Найбільш важливим розділом є розділ, присвячений виплатам, пов'язаним із закінченням трудової діяльності. В залежності від економічної сутності програми виплат по закінченню трудової діяльності поділяються на програми з визначеним внеском та визначеною виплатою.

Найскладнішим є облік програм з визначеною виплатою, оскільки для оцінки зобов'язань та витрат потрібні актуарні припущення, також є можливість

виникнення актуарних прибутків та збитків. Більше того, зобов'язання оцінюють на дисконтованій основі, тому що їх можна погасити через багато років після надання відповідних послуг працівниками.

Значним недоліком П(С)БО 26 є те, що означені питання у цьому стандарті висвітлені недостатньо повно.

Зважаючи на складність облікового процесу програм з визначеною виплатою, облік таких програм у нормативному акті повинен бути чітко визначений та бути зрозумілим для бухгалтера. Тому для обліку програм з визначеною виплатою, можуть використовуватися лише норми міжнародного стандарту.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»/ затверджено наказом Міністерства фінансів України № 601 від 28. 10. 2003р. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua> (дата звернення 14. 09. 2015).
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам». – Текст Міжнародних стандартів фінансової звітності, виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2015 року. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua (дата звернення 14. 09. 2015)